

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ПОСЛІДОВНИЙ ТА СИНХРОННИЙ ПЕРЕКЛАД
підготовки магістра

Силабус вибіркового освітнього компонента «Послідовний та синхронний переклад» підготовки магістра

Розробники: Сухарєва Світлана Володимирівна, доктор філологічних наук, доцент, професор-завідувач кафедри полоністики і перекладу; Касянчук Наталія Миколаївна, старший викладач кафедри полоністики і перекладу

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Світлана СУХАРЄВА

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри полоністики і перекладу

протокол № 2 від 5 вересня 2024 року.

Завідувач кафедри:

проф. Світлана СУХАРЄВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	галузь знань 03 Гуманітарні науки спеціальність 035 Філологія підготовки магістра	вибірковий
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання 2024–2025
		Семестр 2
		Лекції 20 год.
		Практичні (семінарські) 14 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 78 год.
ІНДЗ: немає		Консультації 8 год.
		Форма контролю: 2 семестр – залік
Мова навчання		українська, польська, англійська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Сухарева Світлана Володимирівна**

Науковий ступінь: **доктор філологічних наук**

Вчене звання: **доцент**

Посада: **професор і завідувач кафедри полоністики і перекладу**

Контактна інформація: **+38097 761 40 53,**

Sukhareva.Svitlana@vnu.edu.ua

Прізвище, ім'я та по батькові: **Касянчук Наталія Миколаївна,**

Посада: **старший викладач кафедри полоністики і перекладу**

Контактна інформація: **+380674573702,**

Kasianchuk.Nataliya@vnu.edu.ua,

Дні занять: **<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>**

III. Опис вибіркового освітнього компонента

1. Анотація ОК

Силабус освітнього компонента «Послідовний та синхронний переклад» складений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності «035 Філологія».

Предметом ОК є усні переклади синхронного та послідовного характеру з польської мов/англійської мови на українську та з української мови на польську/англійську, їхні лексичні, синтаксичні, стилістичні та граматичні особливості, знання яких дає можливість формувати лінгвістичну компетенцію перекладачів.

Реалізація зазначених завдань здійснюється на основі тісних міжпредметних зв'язків з фаховими дисциплінами, а саме: «Польська мова», «Техніка перекладу», «Перекладацька практика».

Силабус ОК складається із двох змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Види усного перекладу.

Змістовий модуль 2. Особливості послідовного і синхронного перекладу.

2. Пререквізити/Постреквізити

ОК «Послідовний та синхронний переклад» опирається на систему компетенцій, здобутих на заняттях з таких дисциплін, як «Польська мова», «Літературно-художній переклад», «Діловий переклад», «Науковий переклад», «Усний переклад», «Вступ до перекладознавства», «Синтаксис української мови», «Стилістика української мови», «Фонетика і лексикологія української мови», «Практикум української мови» освітнього рівня бакалавр та на шкільний курс рідної мови, який використовується для зіставлення польської мови з українською.

Програма ОК передбачає продовження вивчення видів усного перекладу в межах дисципліни «Техніка перекладу», «Українське перекладознавство», «Дидактика польської мови як іноземної».

3. Мета і завдання освітнього компонента

Основною метою ОК для здобувачів освіти другого курсу магістратури є забезпечення розвитку та вдосконалення вмінь та навичок послідовного і синхронного перекладу з польської на українську та з української на польську мови; формування у 3О комунікативної, лінгвістичної і соціокультурної компетенції спеціалістів-перекладачів; позитивного ставлення до оволодіння як польською мовою, так і культурою польськомовного світу; формування у студентів вміння міжособистісного спілкування, у тому числі й ділового, необхідних для повноцінної діяльності як у професійному, так і в суспільному середовищі.

Завдання ОК «Послідовний та синхронний переклад» передбачає:

- ознайомлення з характерними рисами послідовного і синхронного перекладу, творчими проблемами перекладу і можливими шляхами їх усунення, зі специфікою перекладів із споріднених мов, способами перекладу певних лексичних, фразеологічних одиниць, граматичних конструкцій польської мови;
- формування вмінь та навичок аналізу українських та польських перекладів усного характеру;
- засвоєння методики виконання завдань-перекладів;
- аналіз типових помилок у процесі синхронного і послідовного видів перекладу.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

- Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
- Здатність застосовувати на практиці здобуті філологічні знання та перекладацькі уміння в умовах різних видів академічної мобільності.

Програмні результати навчання:

- Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
- Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
- Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
- Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
- Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
- Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

- Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
- Дотримуватися правил академічної доброчесності.
- Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.
- Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в галузі мовознавства та перекладознавства.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Види усного перекладу						
Тема 1. Основні поняття теорії усного перекладу.	10	2		8		ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 2. Основні риси і функції послідовного перекладу.	10	2		8		ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 3. Основні риси і функції синхронного перекладу.	9	2		6	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 4. Метод перекладацького нашіптування.	11	2	2	6	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 5. Методи здійснення послідовного перекладу.	11	2	2	6	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 6. Методи здійснення синхронного перекладу.	11	2	2	6	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Модульна контрольна робота	1		1			МКР/10
Разом за модулем 1	63	12	7	40	4	50
Змістовий модуль 2. Особливості послідовного і синхронного перекладу						
Тема 7. Професійна етика перекладача.	10	2		8		ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 8. Вірогідність і якість перекладеної інформації.	10	2	1	6	1	ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 9. Роль наголосу та інтонації в процесі перекладацької діяльності.	10	2	1	6	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 10. Компетенція,	10	2	1	6	1	ТР/3

необхідна для синхронного перекладу.						IPC/2 PMГ/2
Тема 11. Відтворення змісту під час послідовного перекладу.	9		2	6	1	ТР/3 IPC/2 PMГ/2
Тема 12. Роль дихання в постановці голосу перекладача.	7		1	6		ТР/3 IPC/2 PMГ/2
Модульна контрольна робота	1		1			МКР/10
Разом за модулем 2	57	8	7	38	4	50
Всього годин / Балів	120	20	14	78	8	100

*Форма контролю: Т – тести, ТР – тренінг, IPC – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, PMГ – робота в малих групах, МКР – модульна контрольна робота, ПКР – підсумкова контрольна робота, ДС – дискусія, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота студента у 3 семестрі включає:

- підготовку до практичних занять: виконання усних і письмових завдань, опрацювання основного й додаткового лексичного та граматичного матеріалу;
- систематизацію вивченого матеріалу для написання модульних контрольних робіт, перекладів, підсумкових тестів, аналітичних записок та есе;
- аудіювання і виконання завдань до прослуханих текстів;
- окрім названих аспектів, студент ознайомлюється з такими темами у межах відповідних змістових модулів:

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Швидкість реакції перекладача та розвиток пам'яті	6
2.	Конструкція перекладеного усного тексту	6
3.	Основна і другорядна інформація у перекладі	6
4.	Доконференційна підготовка перекладача	6
5.	Поняття пізнавального слухання, розвиток вміння активно слухати	6
6.	Моделі і типологія пам'яті	6
7.	Нотування інформації як допоміжний засіб послідовного перекладу	6
8.	Структура вихідного і перекладеного текстів	6
9.	Розвиток уваги професійного перекладача під час усного перекладу	6
10.	Розвиток вміння трансформації змісту під час послідовного перекладу	6
11.	Трансформація змісту під час синхронного перекладу	6
12.	Типові помилки під час послідовного перекладу	6
13.	Типові помилки під час синхронного перекладу	6
	Разом	78

IV. Політика оцінювання

Освітній процес та контроль його результатів здійснюється згідно з [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#).

На основі пункту 4.5. [Положення про поточне та підсумкове оцінювання](#) за рішенням кафедри полоністики і перекладу здобувачам освіти, котрі під час вивчення освітнього компонента «Послідовний та синхронний переклад» брали участь й досягли значних результатів у конференціях, олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, підготовці наукових публікацій з вивчення перекладу, польської мови та літератури, можуть присуджуватися додаткові (бонусні) 5 балів, які зараховуються як результати поточного контролю. При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 40 балів, коли форма контролю – екзамен (100 балів, коли форма контролю – залік). Здобувач освіти лише раз може скористатися з того чи іншого документа (сертифікат учасника, грамота, копія публікації і под.), котрий підтверджує право отримати бонусні бали.

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять – обов’язковий компонент оцінювання. За об’єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн-форматі чи в асинхронному/індивідуальному режимі за погодженням із викладачем.

У процесі оцінювання визнаються результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають курсу «Послідовний та синхронний переклад» як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані у [Положенні про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

Організація курсу «Техніка перекладу» дозволяє впровадження у навчальний процес елементів дуальної освіти згідно з [Положенням про підготовку здобувачів освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти](#).

Зараховуються бали/кредити, які здобувач освіти отримав у процесі реалізації академічної мобільності, згідно з [Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять – обов’язковий компонент оцінювання. За об’єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн-форматі за погодженням із викладачем.

У процесі оцінювання визнаються результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають курсу «Послідовний та синхронний переклад» як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані у [Положенні про визнання результатів навчання, отриманих ц формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

Організація ОК «Послідовний та синхронний переклад» дозволяє впровадження у навчальний процес елементів дуальної освіти згідно з [Положенням про підготовку студентів у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти](#).

Зараховуються бали/кредити, які здобувач освіти отримав у процесі реалізації академічної мобільності, згідно з [Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика щодо академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності здійснюється згідно з [Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються в онлайн-форматі чи в письмовій формі. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин. Студент допускається до перескладання іспиту чи заліку за умов скликання екзаменаційної комісії.

V. Підсумковий контроль

Формою контролю є залік.

Залік виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені програмою навчальної дисципліни та отримав не менше 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали на заліку, виконавши певний вид робіт. Загальна сума балів за курс – 100. Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література

Основна література:

1. Сухарєва С. Синхронний і послідовний переклад: особливості викладання дисципліни. *Волинська філологічна: текст і контекст* / упоряд. Н. Г. Колошук, Т. П. Левчук. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2020. Вип. 30. С. 153–163.
2. Сухарєва С. Польськомовні перекладацькі трансформації прози XVII ст.: канон та авторська індивідуалізація. *ЗНТШ*. Т. 272 (CCLXXII): Праці Філологічної секції. Львів : НТШ, 2019. 661 с. С. 515–525.
3. Сухарєва С., Цьолик Н., Бай О. Внутрішньотекстові трансформації в українських перекладах поезії Данила Братковського. *Logos. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends*. Vol.3. Oxford, 2020. pp. 118–122.

Додаткова література:

4. Баранова С. В. Спецрозділи перекладу: Конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет, 2012. 86 с.
5. Сухарєва С. Польськомовна перекладна проза барокового періоду. *Мовні універсалії у міжкультурній комунікації: матеріали VIII Міжнародного науково-практичного семінару* (Луцьк, 23 березня 2018 р.). Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 208 с. С. 168–172.
6. Сухарєва С. Про переклад «Малашки» Габріелі Запольської. *Україна та Польща: минуле, сьогодення, перспективи*. Т. 6. Луцьк : «Вежа-Друк», 2017. С. 52–53.
7. Сухарєва С. Українські переклади поезії Йоана Павла II. *Україна та Польща: минуле, сьогодення, перспективи*. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. Т. 7. С. 42–44.
8. Ребрій О. В. Вступ до перекладознавства: конспект лекцій для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» факультету іноземних мов. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 116 с.
9. *Dydaktyka tłumaczenia ustnego* / Pod red. Agnieszki Chmiel, Przemysław Janikowskiego. Katowice : Stowarzyszenie Inicjatyw Wydawniczych, 2015. 416 s.
10. Florczak J. *Tłumaczenia symultaniczne i konsekwentne: teoria i praktyka*. Warszawa: C. H. Beck, 2013. 278 s.
11. Hejwowski H. *Iluzja przekładu. Przekładoznawstwo w ujęciu konstruktywnym*. Katowice: Wyd-wo naukowe „Śląsk”, 2015. 440 s.
12. Makarczyk-Schuster E., Schuster K. *Tłumacz i tłumaczenie. Kilka nienaukowych uwag o osobie i sposobie pracy tłumacza literackiego*. Tematy i konteksty. 2012. Nr 12. S. 399–211.
13. Ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego (z dnia 25 listopada 2004 roku) // Dziennik Ustaw Nr 273, poz. 2702.